

De stikstofcijfers deugen niet en dat weet de Vlaamse regering donders goed

Opinie

Zolang de Vlaamse regering met gedateerde cijfers werkt, zal het stikstofdossier blijven etteren, schrijft Dries Verhaeghe, jurist en bestuurder van milieuvereniging Dryade, in een opiniestuk dat eerder in De Standaard verscheen.

19 MAART 2024 – LAATST BIJGEWERKT OM 19 MAART 2024 10:01

Lees meer over:
stikstof

De leidinggevenden van het Departement Omgeving, de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) en de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) weerlegden in deze krant de bewering van de landbouwers dat in het stikstofdecreet “corrupte” cijfers worden gehanteerd. Toch vertellen ze niet het volledige verhaal. Op de stikstofcijfers valt wel degelijk één en ander aan te merken.

Om de hoeveelheid stikstof te bepalen die een (veeteelt)bedrijf op een natuurgebied laat neerslaan, ontwikkelde VITO een stikstofrekenmachine. Die laat toe te berekenen welk percentage van de stikstofneerslag toe te wijzen is aan het bedrijf. VITO leverde puik werk bij de ontwikkeling van dat instrument, maar het schoentje knelt bij de cijfers die ingevoerd worden en de gegevens die de rekentool raadpleegt.

Mest en urine

Vooreerst gebruikt de rekentool achterhaalde kritische depositiewaarden (kdw). De kdw bepaalt de hoeveel stikstof die een habitat kan slikken. Volgens de huidige Vlaamse kdw's kan een hectare beukenbos bijvoorbeeld 20 kilogram stikstof per jaar aan. De kdw's worden tienjaarlijks door een panel van internationaal gerenommeerde wetenschappers herijkt, de recentste herziening dateert van oktober 2022. Daarbij werd de kdw voor beukenbos strenger: van 20 kilogram naar een vork van 10 tot 15 kilogram stikstof. Het is aan de lidstaten om te bepalen welke waarde ze binnen die vork precies kiezen. Nederland schoot meteen in actie en minder dan een jaar later traden de aangepaste Nederlandse kdw's in werking. De kdw voor beukenbos werd geprikt op 15 kilogram, een stuk strenger dan Vlaanderen. In Vlaanderen deelde minister van Omgeving Zuhail Demir (N-VA) mee niet van plan te zijn de nieuwe kdw's toe te passen. Een Nederlands beukenbos is blijkbaar gevoeliger voor stikstof dan een Vlaams.

Bovendien heeft men er in het stikstofdecreet voor gekozen om de gevolgen van de stikstofuitstoot niet op het volledige natuurgebied te beoordelen, maar op een deel ervan: de plaatsen waar de habitats zich momenteel bevinden en waar ze zich in de toekomst moeten ontwikkelen. De rest van het natuurgebied wordt buiten beschouwing gelaten.

Ook daardoor worden de cijfers geflatteerd. Hoe dichter een bedrijf bij een natuurgebied ligt, hoe hoger in principe de impact. Door het natuurgebied op te knippen en in te krimpen, toont de rekentool een gunstiger cijfer.

Tot slot moet een veeteler in de rekentool niet alleen ingeven hoeveel dieren hij heeft, maar ook in welk type stal ze gehuisvest zijn. Er bestaan namelijk ammoniakemissiearme stallen die de stikstofuitstoot zouden beperken. Stikstof ontstaat doordat urine vermengd geraakt met mest. Door beide zo veel mogelijk gescheiden te houden, probeert men de stikstofemissies te reduceren. Uit een rapport van de Universiteit Wageningen uit 2023 bleek dat die emissiearme stallen voor varkens en pluimvee niet het beoogde effect hebben, en voor runderen zelfs helemaal geen effect. Toch houdt men bij het gebruik van de rekentool vast aan de foutieve, te hoge reductiepercentages.

“**De weigering om met de beste wetenschappelijke kennis aan de slag te gaan en het gemorrel aan de omvang van de natuurgebieden schenden het Europese recht. Zowel de PAS als de uitgereikte vergunningen zijn bijgevolg juridisch wankel**

Kop in het zand

Bij de opmaak van de programmatische aanpak stikstof (PAS) en bij de uitreiking van vergunningen wordt dus met gedateerde en geflatteerde cijfers gewerkt. De weigering om met de beste wetenschappelijke kennis aan de slag te gaan en het gemorrel aan de omvang van de natuurgebieden schenden het Europese recht. Zowel de PAS als de uitgereikte vergunningen zijn bijgevolg juridisch wankel.

De schuld voor het gegoochel met cijfers ligt niet bij VITO of VMM. Zij leveren elk in hun domein prima werk. Het is de Vlaamse regering die niet de politieke moed heeft met de correcte cijfers aan de slag te gaan. Het stikstofdecreet werd aangenomen en de vergunningen voor onder andere Ineos, Zaventem en de Brusselse Ring worden tegen de verkiezingen uitgereikt. Na de verkiezingen dreigen die vergunningen opnieuw onderuit gehaald te worden door de rechtbank. Zolang de Vlaamse regering de kop in het zand blijft steken, zal het stikstofdossier blijven etteren. De tegenstelling tussen natuur enerzijds en landbouw en bedrijfsleven anderzijds is een valse tegenstelling. Ze zijn alle drie het kind van de rekening.

Met dit opiniestuk, dat eerder in De Standaard verscheen, wil de auteur een bijdrage leveren aan het maatschappelijk debat. De auteur schrijft in eigen naam en is verantwoordelijk voor de inhoud van de tekst.

De Auteur

Dries Verhaeghe is jurist, ondernemer en directeur van Dryade, een milieuorganisatie die via de juridische weg de natuur wil beschermen.

Uitgelicht

“De cijfers achter het stikstofdecreet zijn correct, wat de boeren ook mogen beweren”

Opinie

Niemand ontkent dat het stikstofbeleid de landbouw voor een zware opgave stelt.

Maar dat afwentelen op zogenaamd “corrupte” cijfers en wetenschap achter dat beleid, brengt opl...

🕒 14 MAART 2024

[Lees meer](#)

VILT vzw

Bd Simon Bolivar 17
1030 Schaerbeek

Contact

T • 0473 59 41 39
M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: <https://www.facebook.com/vilt.nieuws/>

screenreader.visit us on our twitter page: https://twitter.com/vilt_nieuws

screenreader.visit us on our linkedin page: <https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/>

screenreader.visit us on our instagram page: <https://www.instagram.com/vilt.nieuws>

screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws

screenreader.visit us on our bluesky page: <https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social>

© 2025 VILT vzw, all rights reserved |

[Privacy policy](#)

[Copyright](#)

[Cookie Policy](#)

[Cookie instellingen aanpassen](#)

Webdesign by Who Owns The Zebra